

9- TERİMLER

Güvenilir sonuçlar çıkarmak ve bazı şeylerin açıklamasını yapmak için terimlerin ya da kavramların tanımlarını, anlamlarını doğru bilmek ilerleme adına atılacak ilk adımlardan biridir. Eğer ki tanımlar ve anlamlar doğru bilinmez ise birlik olmak, hatta birlik süreçlerini anlamak bile çok zor olacaktır. Bu yüzden buradaki açıklamalar, süreçleri doğru kavramak adına çok önemlidir.

Tabloda görüldüğü gibi sürekli kullandığımız dini, siyasi, ahlaki sözlerin anlamlarına yer verilmiştir.

DİNİ TERİMLER	KÖTÜLÜKLER	GÜNAHLAR	ERDEMLER	BİLİM	DEVLET	HUKUK	KÜRESEL
* Allah- Tanrı	Aşağılama	Acelecilik	* Affetmek	Bilinç	* Bayrak	* Adalet	* Batı
* Elçi- Nebi	Aldanma	Açgözlülük	* Arınmak	Evrensel	* Egemenlik	* Hukuk	* Dış Güçler
* Melek	Aldatma	Aşırılık	* Bağışlamak	Felsefe	* İlke	* Kanun	* Emperyalizm
* Şeytan	Ayrışma	Bencillik	* Cömertlik	Fikir	* İstiklal		* Küresel İstila
** Din	Baskı	Bireycilik	* Doğruluk	Akıl	* Sistem	** Gönül Birliği	* Küreselleşme
** Düşkünlük	Başıboşluk	Faydacılık	* Hoşgörü	Kavram	* Temel İlke	** Barış	* Modernleşme
** Firavun Anlayışı	Çatışma	Fırsatçılık	* Merhamet	Olgu	* Ulus	** Birlik	* Sömürü
** Firdevs Bahçesi	Çelişki	Hırs	* Pişmanlık	Yöntem	* Ulusal	** Eşitlik	* Tek tipleşme
** Günah- Haram	Çıkarıcı	İki Yüzlülük	* Sabır	Zekâ	* Ülke	** Özgürlük	* Tekel
** Hak- Hakça	Dış baskı	Kibir	* Sadakat	Zihin	* Ülkü		* Yabancılaşma
** Hiçlik	Dışlanma	Öfke	* Şükür		* Vatandaş		* Yozlaşma
** İman	Esir- Esaret	Tembellik			* Devlet		** İhanet
** İnanç	Eşitsizlik		** Ahlak		* İdareci		
** İnsanlık Dini	Hakaret		** Cesaret		* Yönetim		
** Kader	Hile		** Dayanışma				
** Maddi- Manevi	İstismar		** Denge		** İktidar		
** Öz- İnsanın özü	Kötülük		** Erdemli		** Plan		
** Sahte dindarlık	Manipülasyon				** Siyaset		
** Tövbe	Maruz kalmak				** Ülke Sistemi		
*** Cemaat	Reddetme						
*** Dinci	Zıtlaşma						
*** Dindar	Zorbalık						
*** Makamlar							

DİNİ ve FELSEFİ TERİMLER

- **Allah- Tanrı- Yaratan**, hepsi aynı anlamdadır ve evrenin ve her şeyin yaratıcısı, koruyucusu, yöneticisi olduğuna ve birliğine inanılan yüce varlık olarak tanımlanır. Allah, Tanrı, Rab ya da Yaratan kelimelerinin hepsi aynı anlamdadır.
- **Elçi, Nebi**; Allah'ın habercisi anlamına gelmektedir ve O'nun mesajını insanlara ulaştırmak ile görevlidir. Elçiler bazen peygamber, bazen Alim, bazen bilgin, bazen düşünür olarak karşımıza çıkmaktadır.
- **Din**, kaynağı vahye dayanan ve insanın mutluluğunu amaçlayan bir kurallar sistemidir.

- **Dinin Üç Temel unsuru: İman**, bir insanın kendi isteği ile Allah'ın birliğini kabul etmesidir. **İbadet**, yaratıcıya karşı maddi görevlerdir; **ahlak** ise kişinin uyması gereken manevi ilkeleri tanımlar.

- **Melek**, ışıktan yaratıldığına ve Tanrı ile insan arasında aracılık yaptığına inanılan, gözle görülmeyen, tinsel varlıktır. **Şeytan** ise insanların kalplerine fısıldayarak günaha teşvik eden karanlık tarafı temsil eden melektir.
- **Düşkünlük**, aşırılık, ölçüyü kaçırma sonucunda manevi çöküntüye uğrama durumudur.
- **Firavun Anlayışı**, dini inanışlarda Hz. Musa ve kavmine gösterdiği zulmün sonucu, zalimliği anlatmak için kullanılır.
- **Firdevs Bahçesi**, cennet ya da cennetin bir bölümü anlamına gelir ve saflığı, iyiliği, güzelliği anlatmak için söylenir.

- **Günah, Haram**, yapılmaması gereken yasakları anlatmak için kullanılır. Maalesef günümüz düzeninde, doğrular ve yanlışlar, gerçekler ve yalanlar birbirine karıştırıldığı için günahların günah olduğu bile bilinmemektedir ya da bilinse de önemsenmemektedir.

- **Hak**, kişinin hukuk ve tanrı katında çıkarları anlamına gelir. **Hakça** kavramı da çıkarların, adaletli şekilde pay edilmesi demektir.
- **Hiçlik**, tasavvufta da felsefede de dünyevi olarak, arzuların ve maddelerin yokluğu ya da varlığı bir yana bırakıp yokluğu tatmak anlamına gelir.
- **İnanç**, doğruyu ya da yanlış sezgisel olarak kabul etme durumudur.

- **İnsanlık Dini**, İslam'ın temel öğretilerinden yola çıkarak, yer yüzündeki asıl mücadelenin 'şeytani günahlara karşı mücadele' olduğunu savunmaktadır. Eğer ki tüm inançlar bu temel öğretilerden başlayarak insanların yüreğinde ve aklında yer edinirse tüm diğer kötülüklerin ve zulümlerin önüne geçilmiş olunacaktır. İnsanlık dini, yeni ya da farklı bir din değildir, insanların ortaklaşa savunduğu bir duruşu temsil eder.

- **Kader ya da yazgı**, önceden belirlenmiş olaylar akışıdır. Diğer bir yandan bakılırsa; kaderi, tanrının, geçmişi ve geleceği bilme, belirleme ve değiştirme becerisidir, diye tanımlamak daha doğru olacaktır. 'Önceden belirlenmiş bir hayatı yaşama, düşüncesi' tartışılabilir bir durumdur, fakat kaderi bilmek bizim işimiz ve becerimiz olmadığı için bu tartışma bir sonuç vermeyecektir.

- **Maddiyat- Maneviyat**, her şeyin maddi (dünyevi, somut) ve manevi (soyut, içsel ya da dünya dışı) olarak farklı iki boyutu vardır. Bu kavramlar bir bütünü temsil eder, bunları birbirinden ayırmak ya da bir taraftan bakıp, diğerini reddetmek, yok saymak faydasız olacaktır.
- **Öz- İnsanın özü** derken, insanın en saf, temiz hali aklımıza gelmelidir. Nasıl ki bir çocuk, kötülükler ile sonradan tanışıyorsa, demek ki bunu tersine çevirmek ya da dizginlemek de mümkündür. Bunu söylerken, kimse günahlar ile kötülükler ile tanışmasın, karşılaşmasın diyemeyiz, fakat günahlara ve kötülüklere karşı doğru tarafı seçmek, insanın özünü kavraması anlamına gelir.

- **Sahte dindarlık** kavramı, paranın, hırsların veya siyasi iradenin, dini gerçekleri ve kuralları, menfaatlerine göre kullanmasının sonucu ortaya çıkar ve dinin yozlaşması anlamına gelir. Maalesef günümüzde aldatmaların etkisi ile neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bile farkına varamıyoruz. Böyle olunca da sahtekarlık, dinleri, kolaylıkla esareti altına alabiliyor ve sahte din, gerçeklerin üstünü örtüyor.

- **Tövbe etmek, Af Dilemek** kavramını kısa şekilde, 'insanın yaptığı yanlışın ya da hatanın farkına varıp, kendini rahatsız hissetmesi ve özür dilemesi', olarak tarif edebiliriz.
- **Dindarlık**, bireyin dini kabulleniş olmasıdır. **Dindar** ise dine bağlı yaşayan kişi anlamına gelir. **Cemaat**, dinde bir fikir, şeyh, imam, veli, alim veya ibadet için bir araya gelen topluluklara denir.
- **Dinci**, inançlı gibi görünüp dini dünya işlerine karıştıran, dini çıkarına için kullanan kimse. **İslamcı (şeriatçı)**, ülkenin din ve şeriat kurallarına göre yönetilmesini isteyenlere denir. Bir insanın şeriatı savunması kabul edilebilir, fakat dincilik kavramı tehlikelidir.
- **Dört Kapı Kırk Makam**: İslam'ın temel öğretisi, genel kurallar bütünüdür. Makamları, hayvani durumu aşıp önce birlik olmak, daha sonra da gerçeğe ulaşma süreci olarak adlandırabiliriz. **Şeriatı**, birey olarak tarif edersek, **tarikât**, bireylerden oluşan kuralları olan topluluktur. **Hakikat**, ulaşılması gereken yol, **marifet** ise yola ulaşma bilgisidir.

KÖTÜLÜKLER

- **Aşağılama, Hor Görme**, birine karşı küçük düşürücü davranmak veya birini aşağı görmek anlamına gelir. Aşağılama kibrin sonucudur.
- **Aldanma**, görünüşe kapılarak yanlış bir yargıya varmaktır.
- **Aldatma, Hile**, farklı çıkarlar amacı ile gerçeği gizleyerek, gerçek dışı iş yapmaktır.
- **Ayrıştırma, Çatışma (Zıtlıştırma)**, bir toplumu, belirli nedenlerden dolayı daha küçük parçalara ayırmak, hatta bazen birbirine düşman etmek anlamına gelir.
- **Baskı, Zor Kullanma**, bir kişiyi zor kullanarak bir şey yapmaya ve yapmamaya zorlamak, olarak tanımlanabilir.
- **Başiboşluk**, kişilerin ya da kurumların, kuralsız, düzensiz, dağınık, denetimsiz olma halidir.
- **Çelişki (tutarsızlık)**, yapılan şeylerin ve söylenen sözlerin birbirinden farklı olma durumudur.
- **Çıkarcılık**, yalnızca kendi keyfini düşünen ve bir başkasının hakkını gasp etme durumudur.

- **Dışlanma**, bir kişinin ya da kitlenin, ait olma duygusunun elinden alınmasıdır. **Dışlama** ise buna sebep olmaktır.
- **Esaret**, insanın bir alana hapsedildiği ve serbestçe hareket etmesinin engellendiği durumdur.
- **Sosyal eşitsizlik**, ülkedeki kaynakların, sosyal ve siyasi etkiler sonucu ile, eşit olmayan bir şekilde dağıtıldığında ortaya çıkar.
- **Hakaret**, bir kimseye, bir şeye karşı kullanılan küçültücü söz ya da davranış.
- **İstismar**, bir kişinin iyi niyetini kötüye kullanarak, ondan yararlanmak, zarar vermek ya da sömürmek gibi anlamları içerir.
- **Kötülük**, zarar verecek davranış, eylem ya da sözlerin geneline verilen tanımdır.

- **Manipülasyon**, başkalarını kendi yararı için kullanmak, kontrol etmek veya etkilemek için tasarlanmış davranışların tümüne denir.

- **Maruz kalmak**: Bir şeyin, bize çok fazla gösterilmesi veya duyurulması ile onu kabul etmemiz ya da tercih etmemiz sağlanır.
- **Reddetme**, verilen ya da yapılması istenen şeyi kabul etmemek, geri çevirmek, bazen de yok saymak anlamına gelir.
- **Zorba**, kendi gücünü daha zayıf kişileri incitmek ya da onları korkutmak için kullanan kişiye denir, bu duruma da **Zorbalık** denir.

GÜNAHLAR

- **Acelecilik**, bir şeyi, farklı nedenlerden dolayı, normalden daha çabuk istemek.

- **Açgözlülük**, bir insanın, ona sunulandan, kazandığından ya da hakkı olandan daha fazlasını istemesidir.

- **Aşırılık**, bir kimsenin bir şeyi, kabul edilen ya da öngörülen değerlerin dışında arzulamasıdır.
- **Bencillik**, insanın sadece kendini düşünmesi ve başkasının ihtiyaçlarını görmezden gelmesi anlamına gelir.
- **Bireycilik**, bireyin yararlarını, toplumun ve devletin yararlarından daha üstün, daha önemli görme durumudur.
- **Faydacılık**, bir kişi ya da kurum için faydalı olan şeyin doğru olduğunu savunan görüştür. Bu görüşte toplumun genel mutluluğu ve refahı bireylerin mutluluğundan daha sonra gelmektedir.
- **Fırsatçılık**, bireycilik adına, olaylarda kendi çıkarına yönelik aldatıcı hareket ederken, kurallar ve ilkeleri görmezden gelme durumudur.
- **Hırs**, bir amaca ulaşmak için değerleri bir yana bırakarak, aşırı istekli ve tutkulu olma durumudur.
- **İki Yüzlülük**, özü ile sözü bir olmayan, söyledikleri ile yaptıkları birbiri ile örtüşmeyen, samimi olmayan kişilere denir.

- **Kibir**, kişinin, kendini diğer insanlardan üstün görme, diğerlerini aşağı görme durumudur.

- **Öfke**, kişinin baskı gördüğünde ya da karşındakini baskı altına almak istediğinde ortaya çıkan ve kontrol edilmediğinde saldırganlığa, kişinin kendine ve karşısındakine zarar vermesi ile sonuçlanan duygudur.
- **Tembellik**, iş yapma isteği olmama, çaba göstermeme, sıkıntılardan kaçma, bir şeyleri yaparken yavaşlık gösterme durumlarıdır. Tembellik, isteksizlik, karasızlık, özgüven eksikliği nedeni ile ortaya çıkabilir.

ERDEMLER

- **Affetmek (Bağışlamak)**, bireyin kendisini inciten başka şeye karşı duyduğu öfke, nefret, kin gibi olumsuz duyguları bırakmasıdır. Affetmek kalbin ve aklın öfkeden kurtulup temizlenmesidir. Affetmek kişinin kendi içinde rahatlama iken **bağışlamak** karşı tarafa karşı kin duyulmadığının göstermektir.

- **Arınmak**, insanın kendi içindeki kötü duygulardan ya da davranışlardan kurtulmasıdır.

- **Cömertlik**, kişinin sahip olduğu şeyleri kendi isteği ile bir başkası ile paylaşmasıdır.
- **Doğruluk**, kişinin, her işte ya da sözde hileye başvurmada gerçeğin peşinde gitmesidir.

- **Hoşgörü**, yapılan şey, söylenen söz ya da düşünce, bize biraz zarar bile verse ya da bir miktar yanlış bile gelse, karşımızdaki kişiyi kırmadan göz yumma, katlanma ya da sabır gösterme halidir. **Uzlaşma** ise hoşgörülü birey ya da kitlelerin, birbirlerini saygı ve sabır ile dinleyerek ortak görüşe ulaşmalarıdır.

- **Merhamet (Empati)**, bir kimsenin veya bir canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü duyma ve ona acıma durumudur.
- **Pişmanlık**, kişinin yaptığı ya da söylediği bir şeyden dolayı kendini rahatsız ya da suçlu hissetme durumudur. Aşırı hissedildiğinde ise vicdan azabı olarak tarif edilir.
- **Sabır**, kişinin, sıkıntı ya da zor koşullar ile karşılaştığında, cesaretini ve sakinliğini koruyarak, güçlülere katlanması anlamına gelir.
- **Sadakat**, birine ya da bir şeye karşı duyulan, sağlam ve içten bağlılıktır.

- **Şükür, Şükran, Teşekkür**, bir iyiliği yapana ya da bir nimeti verene karşı, duyulan hoşnutluğu ifade eder.

- **Erdemli Olmak, Ahlaklı Olmak**, kişinin güzel, doğru ve iyi davranışlarda bulunması, çirkin yanlış ve kötü davranışlardan uzak olmasıdır.
- **Cesaret**, korku, zorluk, umutsuzluk, acı, belirsizlik ya da tehdit ile başa çıkabilme yeteneğidir.
- **Kardeşlik, Dayanışma, Gönül Birliği**, hoşgörü çerçevesinde, insanların karşısındakinin çıkarlarını da kendi çıkarları gibi savunması durumunda ortaya çıkan birlikteliktir.
- **Dengeli Olmak**, kişinin söz ve davranışlarında genel bir uyum olma durumudur.

BİLİMSEL TERİMLER

- **Bilim veya ilim**, neden, merak ve amaç ile yola çıkan, olayları, olguları ve iddiaları deney, gözlem ve düşünce aracılığıyla sistematik bir şekilde inceleyen entelektüel ve uygulamalı disiplinler bütününe verilen adıdır.
- **Bilinç**, insanın yaşamı boyunca olup biten, her şeyin düşünce, duygu ya da duyum yolu ile farkında olma durumudur.

- **Evrensel**, *bir şeyin tüm dünya çapında mutlak geçerliliği olma durumuna denir.*

- **Felsefe**, bilgiyi sevmek, tanımlar aramak, sorular sormak, cevaplar bulmak, her şeyi sorgulayabilmek demektir.
- **Akıl**, hayatın her anında, hayal edebilme, öngörebilme, ayırt edebilme, karar verebilme gibi özelliklerin hepsini içine alan bir düşünme merkezidir. **Zekâ**, beynin algılama hızıdır.
- **Fikir**, bir gerçeğin ya da eylemin, oluşmadan önce zihinde tasarlanan kısmı diye tanımlayabiliriz.
- **Zihin**, insanda algılama, anlama, kavrama ve bunlar sonucunda bağlantı kurabilme yetisidir.
- **Kavram**, nesnelerin ya da olayların genel özelliklerinden oluşan ve herkes tarafından aynı şekilde anlaşılan düşüncelerin genelidir.
- **Olgı**, olayların ve somut şeylerin dayandığı nedenler ve bu nedenlerin oluşturduğu nesnel sonuçlara denir.
- **Yöntem**, bir şeyi yaparken veya bir amaca ulaşmak isterken takip edilen düzenli süreç ve süreçler bütünüdür.

SİYASİ TANIMLAR VE ULUSAL TERİMLER

- **Devlet**, bir toprak üzerinde ve bir bayrak altında ulus ya da uluslar tarafından kurulan siyasi bir yapıdır.
- **Ülke, Vatan, Yurt**, bir devletin varlığını devam ettirmesi için üzerine kurulduğu toprak parçası ülke, yurt ya da vatandır.
- **Bayrak**, bir ulusun ve devletin birliğinin sembol ve renklerden oluşan simgesidir.
- **Egemenlik**, devlet içindeki, kişi ve kurumların yaşam kurallarını belirleyen kurumların tamamıdır.

- **Ulus ya da Millet**, dil, tarih, gelenek ve kültür bağları ile birbirine bağlı insanların ve toplulukların genel adıdır.

- **Vatandaş, Yurttaş**, bir devlet ya da ülkeye yasal olarak bağlı herkesi kapsayan isimdir.
- **Ülke içindeki kimlikler**: Ülke toprakları üzerinde, o ulus dışında, başka uluslara mensup topluluklar da yaşamaktadır. Türkiye’de Türkler dışında, Kürt, Çerkez, Ermeni, Arap halkları Türkiye Vatandaşı olarak hukuki bağlar ile bağlı yaşamaktadır.
- **Tarih**, bir devletin ya da ulusun doğuştan günümüze kadar gelen süreçlerin tamamıdır.

- **Ülkü, İlke**, *bir ulusun ya da devletin herkes tarafından kabul görmüş temel kural ve kurallardır. Türkiye’nin bağımsızlık, millî egemenlik, devletçilik, cumhuriyetçilik, milliyetçilik, laiklik, halkçılık, devrimcilik, barışçılık ve akılcılık gibi kuruluş ilkeleri vardır.*

- **Ülke Sistemi, Düzen- Sistem**, devlet tarafından kabul görmüş bir yönetim biçimi ve ekonomik yöntemler bütününe denir.
- **İktidar, Güç, Otorite**, seçimlerle gelip ve yönetimi üstlenmek isteyen iradeye iktidar denir.
- **Plan, Program, Proje**, her iktidarın yazılı ve ideolojik olarak hazırladığı birtakım politikaların bütünüdür.
- **İdareci, Yönetici**, iktidarın kararlarını uygulayan kurumların başındaki kişilere denir.
- **Siyaset, Politika** denince, ülke üzerindeki tüm karaları oluşturma, değiştirme, uygulama, denetleme işlerinin bütünü akla gelir
- **Propaganda**, bir siyasi görüşü, düşünceyi, inancı başkalarına tanıtmak, benimsetmek, yaymak amacı ile söz, yazı ve benzeri araç ya da yollar ile gerçekleştirilen her türlü çalışmadır.

SİYASET YAPMAK VE PROPAGANDA YAPMAK BİRBİRİNE KARIŞTIRILMAKTADIR.

HUKUKİ TANIMLAR – HAKLAR

- **Adalet**, Kurallara göre davranma, dengeyi göz etme ve hüküm verme anlamına gelir. **Hukuk**, devlet kurallarının bütününe verilen genel isimdir. **Kural (Yasa, Kanun)**, uyulması gereken ve uyulmadığında yaptırımları olan düzenlemelerdir.
- **Barış**, aynı yerde yaşayan insanların kavgadan uzak, birlik, huzur ve uyum içinde yaşamasıdır.
- **Birlik (Bütünlük)**, *aynı bölge ya da ülkedeki insanların bir ülkü etrafında, ilkeler ve gönül bağı ile barış içinde yaşamasıdır.*
- **Eşitlik**, insanların tümüne, haklar bakımından adaletli olma ve kimsenin bir başkasından ayrıcalıklı olmama durumudur.
- **Özgürlük** (Hürriyet), ilk akla geldiği gibi insanın istediğini yapması, istemediğini yapmaması olarak düşünülmemeli. Özgürlük, hukukça yasaklanmamış olan, yasal ve serbest olandır.
- **Toplumsal Çıkar**, halkın tamamının ya da geneli ilgilendiren durumlardır.

KÜRESEL – ULUSLARARASI TANIMLAR

- **Sömürü**, insanın ya da toplumun emeğini, haklarını, mülklerini, inançlarını, davranışlarını kötüye kullanma durumlarının hepsidir.
- **Yabancılaşma (Yozlaşma)**, *bireyin ya da toplumun kendi dilinden, kendi insanlarından, kendi kültüründen, kendi gerçekliğinden uzaklaşması ya da uzaklaştırılması anlamına gelir.*
- **Emperyalizm**, güçlü ülkelerin diğer ülkeler üzerinde baskı kurup, o ülkelerin kaynaklarını sömürmeleri anlamına gelir. **Küresel İstila** ise, küresel güçlerin ülkeler üzerinde uyguladıkları ekonomik ve kültürel sömürü durumudur.
- **Modernleşme- Küreselleşme (Tek tipleşme)**, *dünya çapında ekonomik ve siyasi güçlerin etkisi ile yer yüzündeki insanların fikirlerini, kültürlerini, davranış biçimlerini belirli yöne doğru değiştirme anlayışıdır.*
- **Modern (Modernlik)**, kişinin, toplumun ve ülkenin kendi isteği ile yenileşmeye ve yeniliklere açık olma durumudur. Modernleşme yenilikleri farklı araçlar ile toplumlara alıştırmaya durumu olarak modernlik ile karıştırılmamalı.
- **Batı ya da Dış Güçler**, olarak tarif edilen tanımların tamamı küreselleşme ve sömürü adına hareket eden büyük, güçlü, küresel devletlerdir.
- **İhanet (Hainlik)**, güveni kötüye kullanma, aldatma, dolandırma, bir başkasının hakkını çalma gibi şekillerde ortaya çıkar.”